

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **J. K.**, zastoupeného JUDr. Tomášem Chlebikem, advokátem se sídlem Karola Šliwky 621/5, Karviná-Fryštát, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2014, čj. MPSV-UM/5477/14/4S-MSK, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 9. 2015, čj. 18 Ad 39/2014 – 24,

t a k t o :

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Úřad práce České republiky, krajská pobočka v Ostravě, rozhodnutím ze dne 27. 2. 2014, čj. 241255/14/KA, zamítl žádost žalobce o dávku státní sociální podpory – příspěvek na bydlení ode dne 1. 11. 2013.

2. Žalovaný zamítl odvolání žalobce rozhodnutím ze dne 21. 5. 2014, čj. MPSV-UM/5477/14/4S-MSK.

II.

3. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě, který rozsudkem ze dne 8. 9. 2015, čj. 18 Ad 39/2014 – 24, zrušil napadené rozhodnutí a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

III.

4. Žalovaný (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

5. Podle stěžovatele je právní názor krajského soudu v přímém rozporu s právním názorem nejen právního oddělení stěžovatele, ale i jeho legislativního a věcného útvaru. Nebude-li kasační stížnosti vyhověno, bude překonán dosavadní standardní postup, který se projeví i ve změně metodického vedení podřízených správních úřadů. Pokud soud nepřizná kasační stížnosti odkladný účinek, správní orgán bude muset vyplatit žalobci požadovanou dávku státní sociální podpory. Pokud by následně soud vyhověl kasační stížnosti, byl by stěžovatel nucen zpětně vymáhat již vyplacenou dávku.

IV.

6. Žalobce nesouhlasil s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti. Podle žalobce je notoricky známou skutečností, že se správní orgány neřídí zněním zákona, ale metodickými pokyny ústředního orgánu státní správy. Tato praxe je podle žalobce nepochopitelná a stále častěji vede ke zkrácení práv účastníků řízení. Právní názor správního orgánu nemůže být důvodem pro přiznání odkladného účinku. Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí jsou obecně platnými instituty a není důvod do nich zasahovat přiznáním odkladného účinku. Podle § 73 odst. 2 a 5 s. ř. s. je jednou z podmínek přiznání odkladného účinku vznik nepoměrně větší újmy žalobci, než jaká by přiznáním odkladného účinku mohla vzniknout jiným osobám. V posuzované věci si lze stěžii představit, jakou újmu by nepřiznání odkladného účinku znamenalo pro stěžovatele, příp. pro žalobce. Navíc si nelze představit ani rozpor kladného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o návrhu s důležitým veřejným zájmem.

7. Závěrem žalobce zmínil, že postoj žalovaného donutil vlastníka nemovitosti Z. K. vrátit vlastnictví k předmětným nemovitostem zpět do rukou žalobce a jeho manželky, protože jejich finanční situace nedovoluje unést náklady na živobytí bez příspěvku na bydlení.

V.

8. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku nebyly splněny.

9. Především je třeba mít na paměti mimořádnou povahu odkladného účinku. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u něhož by bylo možno odkladný účinek očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

10. Podle tohoto ustanovení soud může přiznat žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti (§ 107 odst. 1 s. ř. s.).

11. V usnesení ze dne 24. 4. 2007, čj. 2 Ans 3/2006 – 49, č. 1255/2007 Sb. NSS, rozšířený senát uzavřel, že zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou stanoveny shodně pro všechny stěžovatele (žalobce, žalovaného i osoby zúčastněné na řízení). Zpravidla však budou opřeny o různé skutkové okolnosti spojené s negativními důsledky výkonu rozhodnutí krajského soudu podle toho, která z procesních stran je uplatní. Kasační stížnosti žalovaného správního orgánu bude odkladný účinek přiznán pouze v ojedinělých případech, v nichž by respektování soudního rozhodnutí mohlo způsobit závažné důsledky.

12. Závěry usnesení čj. 2 Ans 3/2006 – 49, které se opíralo o předchozí právní úpravu (účinnou před novelizací soudního řádu správního zákonem č. 303/2011 Sb.), rozšířený senát potvrdil v usnesení ze dne 1. 7. 2015, čj. 10 Ads 99/2014 – 58, i pro řízení podle soudního řádu správního v současném znění. Zdůraznil, že otázka zákonnosti rozhodnutí není důvodem pro přiznání odkladného účinku. Odkladný účinek soud přizná kasační stížnosti správního orgánu pouze výjimečně, pokud by odložení účinků rozhodnutí krajského soudu bylo podmíněno ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož ohrožení by v konkrétním případě představovalo nepoměrně větší újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s.

13. Újmou správního orgánu přitom nebude ohrožení jakéhokoliv veřejného zájmu, resp. veřejného zájmu v širším slova smyslu, např. zájmu na obecném výběru daní, na jednotném postupu správních orgánů nebo na procesně hladkém průběhu řízení. Ohrožení veřejného zájmu nemůže zpravidla představovat ani přiznání a vyplacení určité částky důchodu. Náklady důchodového pojištění jsou součástí nákladů státního rozpočtu. S ohledem na jeho rozsah a obsah je i případné vyplacení neprávem přiznané dávky újmou spíše zanedbatelnou (viz usnesení rozšířeného senátu čj. 10 Ads 99/2014 – 58, odst. 30). Za ohrožení důležitého veřejného zájmu lze naopak považovat např. ochranu vzácné kulturní památky, která by mohla být nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti žalovaného nevratně poškozena nebo zničena, vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku apod. (viz usnesení rozšířeného senátu čj. 10 Ads 99/2014 – 58, odst. 32 a 33).

14. Stěžovatel odůvodnil žádost o přiznání odkladného účinku odlišným právním názorem od názoru krajského soudu a obavou, že bude muset zpětně vymáhat dávku, kterou je povinen vyplatit žalobci na základě rozsudku krajského soudu.

15. Povinnost stěžovatele rozhodnout o odvolání žalobce v souladu s právním názorem vysloveným ve zrušujícím rozsudku krajského soudu však nemůže být sama o sobě důvodem pro přiznání odkladného účinku. V této souvislosti je třeba opětovně připomenout usnesení rozšířeného senátu čj. 2 Ans 3/2006 – 49, podle kterého je správní orgán povinen pokračovat v řízení a respektovat přitom závazný právní názor vyslovený ve zrušujícím rozsudku krajského soudu bez ohledu na to, zda byla podána kasační stížnost. Pokud se správní orgán pravomocným soudním rozhodnutím neřídí a nepokračuje v řízení, může se za určitých okolností jednat o nečinnost, proti níž lze brojit podáním žaloby ve smyslu § 79 a násl. s. ř. s. Podání kasační stížnosti vyjadřující nesouhlas s napadeným rozsudkem tedy nemůže samo o sobě vést k tomu, že procesy navazující na pravomocné rozhodnutí krajského soudu ustanou až do rozhodnutí Nejvyšší správního soudu.

16. Skutečnost, že správní orgán má povinnost o věci rozhodnout v souladu se zrušujícím rozsudkem krajského soudu, sama o sobě nemůže vést k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti už jen proto, že by tímto způsobem mohl argumentovat každý správní orgán, jehož rozhodnutí bylo zrušeno. Takový postup by se však dostal zcela mimo shora popsáný smysl a znění zákonné úpravy (srov. usnesení rozšířeného senátu čj. 10 Ads 99/2014 – 58, odst. 36 a 37).

17. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti správního orgánu je proto vyhrazeno pouze pro mimořádné případy, kdy by okamžitým výkonem soudního rozhodnutí mohlo dojít k závažným důsledkům, obdobným těm, které zmínil rozšířený senát. O takovou mimořádnou situaci se však v nyní posuzované věci nejedná. Rozšířený senát výslovně vyloučil, že by vyplacení určité důchodové či sociální dávky představovalo ohrožení důležitého veřejného zájmu (viz výše odst. 13).

18. Z tvrzení stěžovatele ani z obsahu spisu nevyplývá, že by rozsudek krajského soudu mohl mít takové právní následky, které by pro stěžovatele znamenaly nepoměrně větší újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s.

19. Nejvyšší správní soud proto návrh na přiznání odkladného účinku zamítl.

20. Závěrem soud připomíná, že usnesení o zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 23. října 2015

JUDr. Jan Passer
předseda senátu